

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 25/3 09 om Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE).

(Redegørelse nr. R 8).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

RESUMÉ

OSCE er som en konsensusbaseret organisation med 56 deltagende stater spændende fra Nordamerika til det østligste Rusland et unikt forum for politisk dialog mellem øst og vest. Den geografiske spændvidde og princippet om konsensusbaserede beslutninger er organisationens styrke såvel som svaghed. For så vidt angår sidstnævnte, skyldes den generelle modsætning mellem øst og vest i organisationen, at der som udgangspunkt er forskellige opfattelser af prioritering samt fortolkning og implementering af OSCE-forpligtigelserne.

Arbejdet i OSCE var i 2008 i særdeleshed præget af denne gnidning mellem øst og vest, ikke mindst på grund af den voldelige eskalation af konflikten i Georgien i august mellem to af organisationens deltagende stater. 2008 var også i høj grad præget af den russiske præsident Medvedevs forslag om fremtidig europæisk sikkerhedsarkitektur, hvilket fyldte meget ikke mindst på det årlige ministermøde i Helsingfors. Ligeledes var 2008 kendetegnet ved et effektivt finsk formandskab, som formåede at skabe enighed om hurtigt at udsende flere militære OSCE-observatører til Georgien. OSCE må således siges at have styrket sin rolle i 2008 som et vigtigt forum for politisk dialog mellem øst og vest, hvilket bl.a. kunne aflæses i den exceptionelt høje ministerdeltagelse på årets ministermøde i Helsingfors i december 2008, hvor 50 ud af de 56 deltagende stater var repræsenteret på ministerniveau.

Arbejdet i den menneskelige dimension var i 2008 karakteriseret ved en vis forbedring af dialogen mellem øst og vest. Den forsonende tone skyldes dels det effektive finske formandskab, dels tiltrædelsen af den nye direktør for OSCE's Kontor for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder (ODIHR), sloveneren Janez Lenarcic, som har bidraget til en fornyet dialog

mellem ODIHR og Rusland. Hertil kommer, at Rusland og Hviderusland i 2008 har udvist større samarbejdsvilje. En lignende opblødning af samarbejdet mellem øst og vest kunne imidlertid ikke spores i den militære dimension i 2008. Samarbejdet var i særlig grad påvirket af Ruslands ensidige suspension af sin deltagelse i Traktaten om Konventionelle Styrker i Europa (CFE-traktaten). Også Georgien-konflikten influerede negativt på samarbejdsklimaet i denne dimension. I OSCE's økonomiske og miljømæssige dimension blokerede Rusland som eneste land på ministerrådsmødet i Helsingfors for vedtagelsen af en beslutning om OSCE's rolle vedrørende sikkerhedsaspekter af klimaforandringerne, en beslutning der fra dansk side presses på for at opnå enighed om i 2009.

Af organisationens tværgående indsatsområder, som havde særlige aktiviteter i 2008, kan fremhæves bekæmpelse af terrorisme og menneskerhandel samt OSCE's højkommisær for nationale minoriteters arbejde.

OSCE's missioner, som fortsat er en af organisationens afgørende styrker, udførte også i 2008 et meget vigtigt arbejde for fremme af organisationens overordnede mål – herunder demokratisering og menneskerettighedsbeskyttelse i Europa. OSCE-missionen i Georgien spillede en særlig rolle i 2008, da missionen og de efterfølgende ekstra udsendte OSCE-observatører bidrog til at stabilisere situationen i Georgien umiddelbart efter afslutningen på de militære handlinger i august 2008. Der arbejdes på at sikre OSCE-observatørerne adgang til udbryderregionen Sydossetien.

I 2009 varetager Grækenland formandskabet og lancerer sig som »den ærlige mægler« i forholdet mellem øst og vest. Denne rolle forventes at blive særligt aktuelt i relation til Georgien, idet efterdønninger fra den voldelige eskalation af konflikten i august 2008 må forudses at influere på arbejdet i organisationen i 2009, samt specifikt i spørgsmålet om mandatforlængelse af OSCE-missionen i landet og i relation til organisationens fortsatte drøftelse af Medvedevs forslag om fremtidig europæisk sikkerhedsarkitektur.

1. INDLEDNING

Arbejdet i OSCE var i 2008 præget af særlige udfordringer i den politiske dialog og samarbejdet mellem øst og vest, men også af at organisatio-